

TREF MAGAZINE

Nummer 34 Jaargang 4

mensen van om de hoek

'Als ik in de spiegel kijk
Dan ben ik best tevreden
Ik vind mezelf nog even mooi
Als zestig jaar geleden
Ik heb geen enkel rimpeltje
Alleen een leuke kop...
Geen wonder dat ik mezelf zo zie
Want ik heb drie whisky's op!'

RIET

TREF

MAGAZINE

*over
mensen van om de hoek*

TREF en het hoe en waarom

Niemand wordt met een gebruiksaanwijzing van zichzelf, de wereld of het leven geboren en toch maakt iedereen er op zijn eigen wijze iets unieks van. Iedereen participeert op de een of andere manier in deze maatschappij. Tegelijkertijd wordt onze samenleving steeds harder en voller, mensen zijn gehaast en sneller in hun oordeel en veroordeling.

TREF biedt een plek aan de verwondering over de veerkracht van mensen. Ook zetten we ons met TREF in voor een ideëel doel: het bevorderen van maatschappelijke integratie. We doen dat door mensen uit de hele samenleving aan het woord te laten over hun leven. In TREF tref je maandelijks persoonlijke verhalen van mensen om de hoek. Zij vertellen wat hen beweegt en motiveert, wat hun dromen en passies zijn. Daarmee bieden we niet alleen inspiratie, maar willen we ook een gevoel van verbondenheid oproepen. Want mensen echt leren kennen, doet erkennen.

Lees TREF digitaal op www.TREFmagazine.nl. Je kunt ook de digitale pdf-versie maandelijks GRATIS in je mailbox ontvangen. Meld je aan via info@TREFmagazine.nl, onder vermelding van: gratis digitale TREF.

TREF Redactie en Informatie:

Aureliavinder 58 | 8016HC Zwolle | tel. 038-4653244
info@TREFmagazine.nl | www.TREFmagazine.nl
TREF is een uitgave van
Marijke Mosterman Journalistieke Producties

Aan TREF werken mee:

Mathilde van Hulzen, Marijke Mosterman, Kees Huis in 't Veld, Janneke Pelle, Bert Schoonhoven, Jenny Kamps, Frans de Jong, Ward de Weerd, Bert Vaatstra, Harry ten Klooster, Roel van Olst en anderen.
Met dank aan alle geïnterviewden.

Adverteren en sponsoren

Je ziet het vaak niet, maar de meeste mensen zijn op hun eigen bescheiden manier bezig met de 4 P's: Participatiemaatschappij, People, Planet, Profit. TREF vormt voor hen een vooruitstrevend, 'hokjesloos' en daarom uniek podium. Dat maakt TREF voor bedrijven en instellingen bij uitstek geschikt om op een unieke manier invulling te geven aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Met een advertentie, donatie of sponsorschap in de glossy papieren versie van TREF Magazine en/of op de website draag je een steentje bij aan een betrokken, bewuste, duurzame samenleving. Al vanaf 150 euro per jaar inclusief abonnement zijn er mogelijkheden. Neem contact met ons op, ook voor uw eigen bedrijfsglossy! Mathilde van Hulzen (024-300 2133)
Marijke Mosterman (038-465 3244)
info@TREFmagazine.nl

Doneren

TREF is gratis afhaalbaar. Kijk voor de TREFpunten op TREFmagazine.nl. Als je TREF elke maand wilt ontvangen, kun je een minimale donatie overmaken. Kijk voor meer informatie op onze website: TREFmagazine.nl.

Wanlijner

**De gelukkigste mensen
hebben ooit besloten
dat te zijn.**

MARGO:

Wat ik heb geleerd van alleen thuis zitten zonder vooruitzichten is dat je je eigen hoogtepunten moet organiseren. Dingen waar je naar uit kunt kijken.

STELLA:

Het gaat er niet alleen om dat je probeert te ontdekken wie je bent, maar ook dat je bedenkt wie je wilt zijn.

RIET:

Misschien ben ik ondeugend in mijn gedichten, maar ik doe mensen geen pijn. Ik ben gewoon maatschappijkritisch.

Ward de Weerd	23
Jenny's Bespiegelingen	20
Amsterdam Outsider Art	19
Janneke's Belevissen	26
(On)GEHOORD	17
Door het oog van TREF	14
Bert's Beestenboel	21
De Terechte Kronkel	16
Mathilde's Recept	27
Kunst: Truus van Buren	28

LEVEN op *RIJM*

In 1933, toen Riet Kloekke veertien jaar was, plaatste de Zwolse Courant een gedichtje van haar hand. Het was het begin van een creatieve en bijzonder talentvolle gewoonte. In de loop van de daarop volgende 81 jaren tekende ze haar ervaringen en bespiegelingen op in dichtvorm, met alle ups en downs van dien. Nu is Riet Spek-Kloekke 95 en ze dicht nog steeds.

Marijke Mosterman

RIET

*Als ik in de spiegel kijk
Dan ben ik best tevreden
Ik vind mezelf nog even mooi
Als zestig jaar geleden
Ik heb geen enkel rimpeltje
Alleen een leuke kop
Geen wonder dat ik mezelf zo zie
Want ik heb drie whisky's op!*

Mevrouw Spek kijkt terug op een veelbewogen leven. Ze trouwde toen ze negentien was en kreeg twee zoons en een dochter. Toen ze vierenveertig was, werd ze weduwe, haar man overleed na zes jaar ziekte aan kanker, een woord waar destijds nog een taboe op rustte. Samen met haar kinderen zette ze de kaashandel van wijlen haar man voort. Een aantal jaren later trouwde ze opnieuw, met een café-eigenaar die ook officieel paranormaal genezer was en haar vaak van haar hoofdpijnen afhielp. Na zo'n twintig jaar overleed ook hij, op 67-jarige leeftijd aan een hartinfarct. Enkele jaren later, mevrouw Spek was toen 75, kreeg ze een vijftien jaar jongere vriend. Ze zagen elkaar bijna dagelijks en twintig jaar later komt Paul nog vrijwel elke middag bij haar langs in het verzorgingshuis. Ondertussen verloor mevrouw Spek een zoon, hij overleed op 57-jarige leeftijd. Ook verloor ze een kleinkind, die twintig jaar in een zorginstelling had gelegen nadat hij op vierjarige leeftijd ziek was geworden. Een paar jaar later verloor ze een schoonzoon. En tijdens al die zware en minder zware tijden, de ups en downs, schreef mevrouw Spek van zich af. Ze creëerde heel persoonlijke, maar ook maatschappijkritische of satirische gedichten, met soms een humoristische, soms een gevoelige ondertoon die de lezers en luisteraars wist te raken. Ze schreef voor bruiloften en partijen, voor de radio, voor zichzelf en voor anderen en dat doet ze nog steeds. Mevrouw Spek vertelt en dicht...

*In een klein huisje ben ik geboren
Daar zag ik voor het eerst het levenslicht
Met grote vreugde geven wij kennis...
Ja, aan mijn laars, ik was het zevende wicht
Mijn broertjes, ze waren altijd met mij bezig
Al was ik dan ook tot hun grootste verdriet
Een heel lelijk wicht met een bril op de neus
Nee, ik was beslist moeders mooiste niet
M'n ouders hebben me ook laten dopen
Ik droeg een wit jurkje met een sleepje eraan
Het was wel een jurkje uit een oud laken
Maar daar trekt onze lieve heer zich geen bliksem van aan
Ik groeide voorspoedig en werd ietsje mooier
En kwam ook wel een beetje meer in 't model
Ik had veel vriendinnen en later kwamen de vriendjes ook wel
Zodoende, ik was nog niet eens twintig jaren
Was ik zowaar toch een aardige bruid
Ik droeg weer een jurk met een mooi sleepje
Maar dit is kwats want die doe je zo gauw mogelijk uit
Dan leef je je leven en vreugde en zorgen,
Soms blijdschap en soms heb je heel veel verdriet
Je lachende snuit laat je zien aan de mensen
Dat andere zien ze toch liever niet
Dan kom je alleen te staan, dat was best angstig
Ik was echt wel eens een beetje bang
Want zag u wel eens een weduwensleep?
Dat ding is zo onbeschrijflijk lang.
En als je voorgoed je ogen gaat sluiten
Dan hangt er nog eenmaal een sleep, op je kist
Dan is het voorbij. Wat was ze toch aardig
Dat was een goed mens, als je dat toch eens wist!
Dan gaan ze van het kerkhof heel spoedig naar huis toe
Misschien zegt er een met een droevig gezicht
Het is toch wel jammer, want als er nu feest is
Dan hebben we niemand meer die voor ons dicht*

'Ik kom uit een heel gezellig gezin. Wij zongen altijd en speelden toneel. Natuurlijk was er wel eens wat, ik mocht bijvoorbeeld nooit meedoen met mijn oudere zus want zij vond mij te klein. En later mochten we van haar nooit kruimen of de boel vies maken, want zij hielp mijn moeder altijd met schoonmaken, en ze was daarin heel precies. "Tante Blank" noemden we haar. Maar over het algemeen hadden we veel plezier met z'n allen. Wij speelden destijds met wat er voorhanden was. Voordeel was dat er nauwelijks een auto te zien was, zodat je de hele straat kon gebruiken. Dan speelden we "Galla": aan elke kant van de straat een groep meisjes en dan moest je aan de andere kant van de straat zien te komen, dwars door de andere groep heen. Zodra je ging lopen, riep je "Galla". En we tolden op straat. Dan moest je bijvoorbeeld je tol uit een putdeksel "boezen", heette dat. Verstoppertje deden we ook. We kochten voor een dubbeltje snoep bij Jamin, die was ook op zondag geopend. En als het regende gingen we binnen kaarten.'

*Er waren twee kleine kinderen
Ze waren vrolijk en lief
Ze speelden vader en moedertje
De pop was hun hartendief
Er waren twee grote kinderen
Die speelden eerst kat en muis
En later ook vader en moedertje
Ze moesten al gauw naar 't stadhuis
Er waren twee jonge mensen
Hij had al gauw een andere griet
Er volgde ruzie op ruzie
Ze speelden mens erger je niet
Zij zei: wat denk je nu eigenlijk
dat ik jou met anderen deel
Ik houd echt wel van spelletjes jongen
Maar echt niet van drie is teveel
Er zijn twee ongelukkige mensen
Speelden ganzenbord en leerden hun les
Ze zitten nu samen heel diep in de put
En geen van die twee gooit een zes*

'Je maakt veel dingen mee als je zo lang leeft als ik. Dingen die anderen ook meemaakten, zoals de oorlog. Dingen die jij alleen meemaakte, leven en dood, het overlijden van mijn twee echtgenoten, mijn zoon, kleinzoon en schoonzoon. En de tijden zijn natuurlijk enorm veranderd sinds 1919. We waren vroeger thuis met negen kinderen. Mijn ouders kochten twee haringen en dan kregen we allemaal een stukje. Daar heb ik ook eens een gedicht over gemaakt.'

*Kinderen, thuiskomen. Pa slacht een haring
Iedereen een stukje, pa misschien twee
Nu breng je bij het winkelen, kaas, ham, jam, worst
Hagelslag en ook nog pindakaas mee
Een uurtje lopen als je naar je werk moest
Was vroeger niets, al was het op je klompen
Toen liepen ze uit armoe en nu uit weelde
Gehuld in een gore broek en nog wat lompen
Mientje en Jan hadden netjes verkering
Over hootjes en mootjes werd nooit iets gehoord
Lesje en biesje dat was nog heel zeldzaam,
Alleen in Amerika werd er vermoord
Nu kent Annie een jongen, ach hij is wel aardig,
maar eigenlijk is het voor haar maar een gril
Hoetsetoets maar raak hoor, heb maar geen zorgen,
Anneke is toch aan de pil
Met Sinterklaas mocht je iets vragen
Werd onder de schoorsteen een bord neergezet
Daarop mocht je stro en een worteltje leggen
Vol verwachting ging je naar bed
Nu komen er manden en dozen naar binnen*

*Cadeautjes zoveel, laten we daarover zwijgen
Zegt de oudste van zestien: ik vond het wel leuk
Maar ik dacht dat ik een brommer zou krijgen
Heden zitten ze in het verleden te wroeten
Blijkbaar ging er toen telkens iets mis
Over dertig jaar, dan pas beseft men
Wat het heden voor een rotzooitje is
Vroeger dan zei men, we kopen een kerstboom
Met kaarsjes erin als het eventjes kan
Nu gaan ze gehuld in lange gewaden
Met sieraden naar een diner dansant
Maar al is alles ook nog zo veranderd
En gaan er ook duizenden huwelijken stuk
Liefde blijft door de eeuwen heen liefde
En geluk blijft altijd geluk.*

‘In de loop der jaren heb ik veel zien veranderen. Er gebeurt zo veel. Toen ik een jaar of vijftien was, paste ik vaak op bij mijn tante en dan fietste ik gewoon in mijn eentje ’s avonds om elf uur naar huis. Dat kan nou helemaal niet meer. Het lijkt wel of de wereld veel agressiever is geworden. En wat voorheen alleen maar heel ver weg gebeurde, lijkt nu steeds dichterbij te komen. Met dat gegeven in mijn achterhoofd schreef ik een parodie op het vroegere liedje “Grootmoe, wat zal je me geven”. Dat zong ik lang geleden nog wel eens met mijn zus.’

*Grootmoe, wat zal je me geven, wanneer ik eens groot zal zijn
Ik heb je een rekenmachientje beloofd
Want rekenen doe je niet meer uit je hoofd
Gebruik dan je hersens zoveel als je kan
Voor allerlei rotzooi, dan word je een man*

*Grootmoe wat zal je me geven, wanneer ik naar school toe ga
Je krijgt een geweer, alleen maar voor nood
Doet iemand je wat, nou dan schiet je hem dood
Een messteek is niks en dat doet zoveel pijn
Dus schieten m'n jongen, op groot en op klein*

*Grootmoe wat zal je me geven, wanneer ik mijn studie ga doen
Ik geef je wat drugs, die je heel duur verkoopt
Dan zie je vanzelf hoe het verder verloopt
Want vent, van dat spul word je stinkend rijk
Al is het dan ook over een ander z'n lijk*

*Grootmoe wat zal je me geven, wanneer ik eens trouwen ga
De viagrapij jongen, die komt er al aan
Zodat er met vrijen niets mis meer kan gaan
En heeft je vrouwtje een keertje geen zin
Misschien heeft ze dan wel een leuke vriendin!*

*Grootmoe wat zal je me geven wanneer ik eens vader zal zijn
Dan krijg je mijn jongen, een heel mooi gebouw
Waar je kinderen houseparty's geven met jou
Je leert ze dan zuipen zoveel als 't maar kan
Anders hebben de burens geen hinder daarvan*

*Grootmoe wat zal je me geven wanneer ik eens grootvader ben
Dan krijg je mijn jongen, een heel mooi cadeau
Een kunsthart, een kunstheup, een kunstnier en zo
En ga JIJ de pijp uit, soms gaat dat heel gauw
Dan maken ze netjes een robot van jou*

‘Jarenlang moest ik gewoon dichten, anders kreeg ik migraine. Nu is dat niet meer zo. Maar de gewoonte is gebleven. Hier in Woonzorgcentrum Rivierenhof weten ze me ook te vinden. Als er een medewerkster weggaat of bijvoorbeeld een 25-jarig jubileum viert, vragen ze mij of ik wat op papier wil zetten. Dat doe ik graag voor ze. Hier werken allemaal schatten van meiden, ik heb het hier goed. Daar wil ik dan wel wat voor terug

doen. En ik dicht gewoon graag. Misschien ben ik ondeugend in mijn gedichten, maar ik doe mensen geen pijn. Ik ben gewoon maatschappijkritisch. Het is voor mij ook een manier om te verwerken. Als je bepaalde dingen niet opschrijft, blijven ze maar in je hoofd rondspoken. Zo zag ik een keer televisiebeelden van kinderen die tot hun nek toe in de modder zaten. Ik kreeg wat migraine, en ik moest gewoon dichten. Een paar dagen later droeg ik het gedicht voor aan een zestigtal gasten van een domineesvrouw.'

*Wij danken u almachtige voor wat u ons hebt bereid
Wij danken voor uw zegen en iedere kleinigheid
Dat wil ik zo graag bidden, maar denk ik dan heel diep
Dan zie ik zoveel nare beelden, van de wereld die u schiep
O heer als u almachtig bent, waarom laat u dat toe
Kon ik het maar begrijpen, het waarom en hoe
Misschien moet je daar knap voor zijn, wellicht een filosoof
Ik kan het niet begrijpen. O heer, geef mij geloof*

'Er zijn bepaalde gedichten die ik voor mezelf houd, die zijn privé. Toen mijn tweede man overleed bijvoorbeeld, schreef ik hele sentimentele stukjes. Hij was paranormaal begaafd. Hij kon door je alleen maar aan te kijken precies zien waar je last van had. Veel mensen die hij behandeld had, misten hem erg. En ik wel het meest. Hij was niet alleen mijn man, maar ook mijn dikke, dikke vriend en hij behandelde mij iedere morgen voor mijn hoofdpijnen. Na zijn overlijden zat ik weer alleen. Op de een of andere manier was het nog erger dan de eerste keer. Toen had ik het druk met de zaak, met mijn kinderen, ik stond nog midden in het leven, ik ging overall heen met de auto. Toen mijn tweede man overleed, was het gemis veel duidelijker. De dokter vroeg of ik er wel over kon praten en of ik wel eens huilde. Ik vertelde dat ik een zee van tranen had gehuild. Een aantal jaren later werd mijn zoon ziek. Ze hadden al een keer een nier weggehaald, maar toen hij 58 jaar was is hij overleden. Ik was helemaal nergens meer. En toen zei mijn andere zoon: wij zijn er ook nog moeder. Dat geeft je dan net dat sprankje moed dat je nodig hebt: ik had nog meer kinderen. Je moet gewoon verder. Als ik bij elke terugslag van verdriet op de bank was blijven zitten, was ik er nu niet meer geweest. Ik was bij het koor en bij het toneel, ik klaverjaste en ik biljartte ook altijd. En ik had Paul. Het is gek, maar ik had altijd wel mannen om me heen. Er was zelfs een keer een man die aan mijn zoon vroeg of hij met me mocht gaan. Het komt ook wel omdat ik de mond op de juiste plek heb zitten, denk ik. Maar goed, bij Paul had ik het niet meer verwacht, ik was toen al in de zeventig. Hij belde me op: mag ik een kopje koffie komen drinken. Ik zei: dat is leuk, mijn zus is er ook, dan kunnen we een potje kaarten. Ik dacht er eerst helemaal niet aan om iets te beginnen met een man die vijftien jaar jonger was. Maar we kwamen steeds vaker bij elkaar. We hebben nu alweer achttien jaar een relatie. Hij komt elke middag. Heel gezellig. Ik hou ervan als mensen langs komen, ik vind het heerlijk als ik visite krijg.'

*Geachte familie, vriendschaar, ik wil even schrijven
Want ik wil jullie vragen waar jullie toch allemaal blijven
Mijn deur staat nog altijd wagenwijd open, dus loop er niet voorbij
En mijn hersens zijn ook nog goed, dus praat nog eens wat met mij
Wacht niet tot Kranenburg (begraafplaats red.)
Met een uitgestreken gezicht
Want dan kunnen jullie lekker kletsen,
Maar heb ik mijn mond stijf dicht*

'Mijn tweede man had een café-restaurant. Ik kookte altijd destijds, dat had ik van mijn oma geleerd. Dat was een bijzonder mens. Ze kon gebarentaal, want haar ouders waren allebei doofstom. Ook was ze van joodse afkomst en daardoor moest mijn vader in de oorlog nog een ster dragen. Ik weet nog dat ik voor de oorlog, rond 1934, catechisatie van de beroemde

rode dominee Horreüs de Haas kreeg, dat was een schat van een man. Toen ik vertelde dat ik van joodse afkomst was zei hij: "Als jullie daar maar geen last mee krijgen". Dat vergeet ik nooit meer. In de oorlog overleed hij na een kort ziekbed. Ik weet nog dat zijn dochter bij zijn begrafenis het prachtige lied "Aan de strijders" zong: "O strijders, die uw liefde en leven uw kracht, uw geest en heldenmoed aan heel de mensheid hebt gegeven ..." Heel indrukwekkend. Maar van mijn oma heb ik dus koken geleerd. Ik maakte bijvoorbeeld advocaat van suiker, eieren en brandewijn, wie doet dat tegenwoordig nog. Maar toen keek je niet op een calorietje. Bijna overal ging suiker in.'

*Een feestje hier, een feestje daar
Ik ben behoorlijk aangekomen
Het achtervolgt me telkens weer,
Ja 's nachts nog in mijn dromen.
Ik ben vreselijk jaloers als ik slanke vrouwen zie
Nu ben ik dan ook op dieet en tel iedere calorie
Een sneetje brood is tachtig. Kaas eet ik 20+
Dat is minder calorieën en daarom eet ik het dus
Een beetje magere yoghurt, een cracker als ontbijt
Een stukje vlees, geroosterd, wat een mens daar onder lijdt
Na een tijd is het eraf, maar echt, het was geen makje
Dan vlieg ik naar de bakker toe, want ik snak naar een gebakje*

'Over het algemeen was ik altijd best tevreden met mijn leven. Ik heb er nooit over gedacht om bijvoorbeeld schrijfster te worden of zo. Daar ben ik veel te ongeduldig voor. Een gedicht heb je zo af, maar een boek is wat anders natuurlijk. Als meisje werd je ook niet opgevoed om een bepaald vak te leren. De jongens gingen na de lagere school naar de ambachtsschool, de meisjes zochten een dienstje om wat te verdienen. Ik ging bij mijn grootvader en grootmoeder schoonmaken: matten kloppen, vloeren vegen en dweilen, kachel leeghalen, bedden opschudden, wat een verschil met vandaag de dag. Ik verdiende eerst zestig cent, en later een gulden per week. Ik heb daar zes jaar gewerkt, van mijn dertiende tot mijn negentiende, toen trouwde ik. En als getrouwde vrouw hoorde je thuis te blijven om de kinderen op te voeden. Mijn man wilde ook helemaal niet dat ik hem hielp. Het hoorde allemaal zo. Later heb ik er nog wel eens over nagedacht.'

*Ik zou zo graag iets moois gaan maken, bijvoorbeeld...
Een mooi beeld van Napoleon
Opdat ik heel beroemd zou worden
Ik wou wel, als ik het maar kon
Ik zou zo graag goed kunnen schilderen
Iets van de ondergaande zon
Met kleuren die ik zelf zou mengen
Ik wou wel, als ik het maar kon
Ik zou zo graag goed kunnen zingen
De altpartij uit de Matthäus Passion
Met veel beroemden om mij heen
Ik wou wel, als ik het maar kon.
Ik zou zo graag goed kunnen dichten
Over dingen die ik zelf verzon
Ik probeer het wel, soms wil het lukken,
O, als ik eens góed dichten kon
Ik zou zo graag de vree bewaren
Geen oorlog meer en geen verdriet
Die macht heb ik ook al niet in handen
Ik ben voorwaar de schepper niet
Ik deed graag al die mooie dingen
Voor een astronoute ben ik te laf
Nou ja, dan blijf ik maar een huisvrouw
En ik was gewoon de kopjes af*

'Kinderen worden tegenwoordig heel anders opgevoed dan vroeger. Veel losser en toegeeflijker dan vroeger, wij waren

veel strenger. Maar volgens mij heb ik mijn kinderen wel goed opgevoed. Ik kon streng zijn maar ik bakte ook zo tientallen pannenkoeken voor twaalf kinderen als ze allemaal hun vriendjes hadden meegenomen. Ik bemoei me tegenwoordig niet met de manier waarop mijn kinderen en kleinkinderen hun kinderen opvoeden. Ik ben wel hartstikke trots op ze. En mijn kleinkinderen zijn ook gek met mij, volgens mij, al verwen ik ze niet. Op school had een van hen op de vraag met wie ze het liefste praatte geantwoord: met mijn oma. Oma is ook veel wijzer denk ik, die heeft al een generatie opgevoed. Ik heb ook fouten gemaakt in mijn leven, dat heeft iedereen. Maar daarom kun je je kleinkinderen wel vertellen hoe het hoort en hoe het moet. Natuurlijk moeten ze het dan ook nog wel van je aannemen. Maar ze zeggen nooit van: hoor dat oude mens nou kletsen. En inmiddels heb ik ook alweer dertien achterkleinkinderen.'

*Wat is het leven toch een wonder
Als je in een wiegje kijkt
en het kindje, pasgeboren
Sprekend op haar ouders lijkt
Wat is het leven toch een wonder
Iedere dag en ieder uur
als het kindje ook gaat lopen
En ook praten op den duur
Wat is het leven toch een wonder
Als het kind het huis verlaat
En met de man van wie ze droomde
De stoep van het stadhuis op gaat
Wat is het leven toch een wonder
Als alles zich weer evenaart
Omdat dat kindje, onze dochter
Nu zelf een kindje heeft gebaard*

'Als ik terugkijk, kan ik wel zeggen dat ik echt geleefd heb, met alle ups en downs die er bij horen. En ook nu gaat het best goed naar omstandigheden, al kan ik niet meer lopen. Op een gegeven moment begaven mijn benen het gewoon. Maar ik red me wel in mijn rolstoel en met alle hulp die ik hier krijg. 's Middags kijk ik naar The Bold en 's avonds naar Goede Tijden. Ze willen me nog wel eens naar beneden halen, om met de andere bewoners te kletsen. Maar daar heb ik helemaal geen zin in. Ik heb het hier ook gezellig. Mijn zoon en schoondochter komen iedere zondag. En mijn vriend Paul komt dus elke dag. En ik dicht nog regelmatig.'

*Vergrijzing: hoe zou dat komen
Daar zitten ze iedere dag over te bomen
Ze lezen en onderzoeken maar door
Hebben overal bijna een middeltje voor
Een pilletje zus, een pilletje zo
Zo krijg je weer één, of twee jaartjes cadeau
Het is prachtig dat het zo kan gebeuren
Maar zit dan ook niet zo over de vergrijzing te zeuren*

Nog meer? Oké, nog eentje dan...

*Hinkeldepinkel daar kom ik aan
Moe heeft mijn kleuterpak uitgedaan
En met heel veel tegenzin
Ging ik de grote wereld in
Want ik vond het apekool
Maar ik moest en ik zou naar de grote school
De dag brak aan en met grote zus
Ging ik naar school, het begon aldus
Gieren schreeuwen huilen
De juf kon lekker nuilen
Maar mijn mond deed zeer
Maagpijn buikpijn en veel meer*

*Hinkel de pinkel daar kom ik aan
Ik ben met dertien van die school afgegaan
En met nog grotere tegenzin
Ging ik het verdere leven in
Want, zo sprak mijn lieve moeke
Toen moest ik maar een dienstje zoeken
Maar het lot had een andere bestemming voor mij
Mijn oma werd ziek, ik was niet blij.
Want hinkel de pinkel, daar kwam ik weer aan
Mijn oma verzorgen in de Grote Baan
Niet met de handjes op de rug
Maar goed leren werken, netjes en vlug*

*Hinkel de pinkel daar kom ik weer aan
Ik ben met negentien jaar naar het stadhuis toe gegaan
En nu toch zonder tegenzin
Ging ik het verdere leven in
Nu moest er niets meer van mijn moeder
Nu moest er niets meer van mijn pa
Dan denk je nu heb ik het gewonnen
Maar lieve mensen, holala!*

*Want hinkel de pinkel, daar kwamen ze aan,
Ze hadden geen schoentjes of kousen nog aan
Drie kinderen, dat baart zorgen
en de man nog veel meer
Dus kwamen hinkel de pinkels toch weer
Ik heb veel gehinkeld en ik ben erg moe
Enfin, nog een klein stukje hinken...
ja, waar naar toe?*

MENSEN van om de HOEK

'Vroeger hadden we altijd pleegkinderen, nu vang ik als gastouder kinderen op. Ik heb mijn eigen vier kinderen opgevoed, en sta ook altijd voor mijn kleinkinderen klaar. Ja, je kunt wel zeggen dat ik iets met kinderen heb. Ik wil ze een goede basis meegeven, een gevoel van veiligheid. En ruimte, letterlijk en figuurlijk. Daarom woon ik zo graag op het platteland. Hier kunnen de kinderen nog echt spelen leren, met hun handen in de aarde en de voeten op de grond. Want daar maak ik me wel eens zorgen over hoor, bij de jeugd van tegenwoordig. Altijd maar online, zoveel prikkels, zo weinig eigen creativiteit. Maar ja. Zo heeft elke generatie z'n sores.'

Zeur & Zanik bekijken het grotere geheel

Als er nooit klimaatveranderingen waren geweest, had de evolutie niet plaatsgevonden en dan hadden mensen als wij nooit bestaan.

Ik denk niet dat de wereld daar erg rouwig om zou zijn geweest.

STELLA

ONDERWEG

Marijke Mosterman

Als Stella Ulfman binnenkomt, is het alsof de ruimte zich vult met een flinke dosis energie. In haar chaotische positivisme is ze volop aanwezig. Maar toch ook weer niet. 'Ik ben altijd onderweg, op zoek naar iets nieuws. En dat is ook waar ik wil zijn: in niemandsland als het ware. Op weg naar een mysterieuze toekomst waar allerlei nieuwe avonturen te beleven vallen en alles mogelijk is.'

Ooit wilde Stella Oprah Winfrey worden. Of een businesswoman. Makelaar. Misschien ook wel schrijfster. Op het moment is ze klantadviseur bij een energiebedrijf; het is een soort tussenfase. Ondertussen solliciteert ze naar de functie van reisleidster. 'Ik wil altijd te veel', zucht ze met een realistisch zelfinzicht, opgedaan in een intensieve therapie, drie jaar lang, drie dagen per week, tot twee jaar geleden. 'En dat heeft niet alleen te maken met het feit dat ik ADHD heb. Ik ben gewoon een doener. Als je op zoek gaat naar jezelf, moet je niet afwachten. Het is niet zo dat je een vastomlijnd persoon bent en dat je alleen nog even moet ontdekken wie dat dan is. Nee, je moet het plaatje ook zelf inkleuren. De vraag is dus niet alleen: "wie ben je", maar ook "wie wil je zijn". En ik ben iemand die graag onderweg is, figuurlijk bekeken. Op naar iets nieuws. Daarom zijn mijn vriend en ik vorig jaar na bijna zeven jaar ook uit elkaar gegaan. Ooit was hij mijn grote liefde. Maar onze doelstellingen zijn te verschillend. Hij vindt alles wel prima, en ik wil verder. Dat kon niet goed gaan. Gelukkig zijn we nog wel goede vrienden. Dat is vooral zo fijn omdat ik door omstandigheden een half jaar geleden weer bij hem moest intrekken.'

Gesloten

Stella is zesentwintig jaar geleden geboren in Villavicencio, een stad middenin Colombia. Haar moeder bracht haar om voor Stella onbekende redenen naar een weeshuis. Toen ze negen maanden was, werd ze, samen met een jongetje van twee jaar uit hetzelfde weeshuis, geadopteerd door een Fries echtpaar. De twaalf jaar daarop woonde ze in Hardegarijp bij Leeuwarden. Maar toen bracht haar adoptiemoeder haar naar een vriendin in Heeg. 'Ik was een vaderskindje', legt Stella uit. 'Maar ja, mijn vader was door z'n werk in ontwikkelingslanden weken, soms maanden achter elkaar van huis, dus ik zag hem niet veel. Ik heb dus ADHD en mijn moeder en ik zaten totaal niet op een lijn destijds. Het ging niet meer.' Stella bleef een aantal jaren bij haar tante wonen. Gelukkig ging ze van haar nieuwe familie houden. 'Mijn tante leerde me hoe ik me kon uiten, ik mocht er verdrietig zijn, ze zat avond aan avond aan m'n bed om me te laten praten over hoe ik me voelde. Ik kreeg liefde en aandacht van haar. Stappen die ik thuis had overgeslagen, heb ik bij haar kunnen maken. Ik was een heel gesloten meisje, maar ik durfde me steeds meer open te stellen.' Stella knapte op. Het meisje dat ooit getest was voor havo/vwo, maar door alle toestanden was afgezakt tot vmbo-basis, klom weer op tot vmbo-kader, waarvoor ze uiteindelijk met allemaal achten en negens slaagde.

Ruwe kantjes

'En toen ging ik een theateropleiding volgen in Zwolle', vertelt

Stella. 'Ik was nog geen zeventien, dus dat ging helemaal niet goed. Vrijheid vieren, feesten, bloemetjes buiten zetten, van leren kwam niets.' Ze ging van de ene opleiding naar de andere. 'Ik heb twee keer avond-havo geprobeerd, ik ben aan een makelaarsopleiding begonnen, elke keer wat nieuws, maar het lukte me niet om iets af te maken.' Ondertussen kreeg ze een vriend. 'Met hem had ik hele diepe gesprekken over hoe het verder moest. Want er moest iets gebeuren. Ik had zoveel woede in me, er waren zoveel dingen die ik eigenlijk nog moest verwerken.' Het is ook niet niks als je eerst door je eigen moeder wordt weggeven, en vervolgens ook niet meer welkom bent bij je adoptieouders. 'En zelfs bij mijn tante die me zo goed opgevangen heeft, heb ik het gevoel dat ik daar ook alleen maar naar toegeschoven ben als het ware. Ik hou heel veel van haar, maar met een zekere voorzichtigheid. Als de wereld vergaat zal ze eerst haar eigen kinderen redden, en dat is natuurlijk logisch. Maar ik had zelf nergens ooit het gevoel gehad dat ik echt gewenst was, dat men echt voor mij had gekozen, behalve bij mijn toenmalige vriend.' Stella besloot in therapie te gaan. En dat deed ze, drie jaar lang een aantal dagen per week. 'Er moesten gewoon een aantal ruwe kantjes bijgeschaafd worden en ik wilde met mezelf leren omgaan zonder medicijnen zoals Ritalin of dergelijke.' Gedurende die drie jaar creëerde Stella een vaste basis, van waaruit ze zelf verder kon. 'Er gebeurt dan wel wat in je leven. Mijn vriend en ik groeiden uit elkaar. Ik wilde nieuwe dingen ontdekken, ik wilde onafhankelijk zijn.'

Etiketje

Dankzij de therapie kwam Stella weer wat nader tot haar pleegouders. 'Ik weet dat mijn ouders van mij houden. Maar er is een groot verschil tussen de Stella die zij willen zien en de Stella die ik ben. Mijn moeder zei tijdens zo'n therapiegesprek dat ik een heel stil, rustig meisje was. Terwijl ik juist heel druk ben, ongelofelijk toch? Maar ja, ik kon mijn gevoelens tot mijn twaalfde ook helemaal niet verwoorden. Ik kropte de dingen op tot ik heel boos werd en alles er in één keer uitgooid. De therapie heeft wel geholpen, maar ik denk dat mijn familie tot op de dag niet weet wie Stella is, en dat ze dat ook nooit zullen weten. Eerder maakte me dat boos. Maar nu heb ik me erbij neergelegd. Ik ben nog wel teleurgesteld, maar ik accepteer gewoon dat ik bepaalde dingen niet meer van hen kan verwachten.' Ondertussen was Stella in de Wajong terechtgekomen. 'Zo werkt het als je zo lang in therapie gaat. Maar toen ik daar twee jaar geleden klaar mee was, wilde ik meteen ook van die uitkering en dat bijbehorende etiketje af. Je hebt een stempel en je moet alles wat je doet verantwoorden. Dat wilde ik niet meer.' Stella volgde nog een spoedcursus havo en solliciteerde daarna bij een energiebedrijf, waar ze nu inmiddels een half jaar veertig uur per week als klantadviseur werkt. 'Het is leuk, ik heb fijne, gezellige

collega's en ik klets uren met de klanten over van alles en nog wat. Door mijn ADHD vergeet ik wel eens wat, maar daarentegen ben ik een hele goede verkoper. Daarom zien ze mijn slordigheden door de vingers.'

Vingertoppegevoel

Leven met ADHD zonder medicijnen blijkt lastig. 'Organiseren is een probleem, dingen onthouden ook. Ik heb een agenda, maar die vergeet ik dan bij te houden weet je wel. Het werkt heel vreemd bij mij. Soms ben ik best obsessief. Als mijn ex-vriend vroeger reed en ik zat naast hem, dan moest hij van mij een bepaalde route volgen, anders werd ik helemaal raar, dan kreeg ik van die kriebels in mijn vingertoppen, zodat ik hem moest knijpen. Weet je, het voelt dan net alsof je over een heel dun balkje fietst en je jezelf nog maar net in evenwicht kan houden, zo van oeoeeoeoe... weet je wel. Op de terugweg moest ik dan ook precies dezelfde route volgen, anders klopte het niet. Ik heb wel eens gehad dat een vriendin tegen haar zoontje zei dat hij in het park niet door een strak aangelegd bloemperkje mocht rennen. Toen ik even later op hem paste in dat park, zag ik steeds dat bloemperkje in mijn ooghoeken. En dan komt ineens dat genieperige kleine kind in mij opzetten. Ik zei tegen het joch: kom op, we gaan er toch doorheen rennen. Hij keek schichtig, maar kijk, ik móet dat dan, anders gaat het weer kriebelen weet je wel.' Af en toe is Stella ook heel chaotisch. 'Ik kwam een keer op een feestje van een vriendin, waar al haar familie met opa en oma en zo zat. En ik kwam binnen en iedereen viel stil en staaarde mij aan. Had ik me helemaal opgetut, met sieraden, mooie panty en blouse en zo aan, was ik mijn rok vergeten. Liep ik in mijn onderbroek. Erg! Snel mijn vriend gebeld, of hij mijn rok nog even kon brengen.' De vergeetachtigheid bleek ook tijdens een trouwerij. 'We liepen na het feest met de hele familie een beetje aangeschoten terug naar het logeeraadres, toen we geen sleutel bleken te hebben. Na een tijdje kwamen we erachter dat mijn vriend die zou bewaren, maar hij wist niet meer waar hij hem gelaten had. Overal zoeken, niet gevonden. Uiteindelijk zijn we met behulp van een reservesleutel binnen gekomen. Maar later bleek ik de sleutel de hele tijd bij me gehad te hebben: mijn vriend had 'm tussen m'n tieten gestopt. En daar hadden we nooit meer aan gedacht! Iedereen lag dubbel toen we het bij het ontbijt vertelden. En als we later nog wel eens een familiedag hadden, riep iedereen of ik de sleutels niet vergeten was en of ze even mochten checken.' Stella lacht. 'Het is maar goed dat ik zwart ben, anders had ik zó vaak in mijn leven gebloed.' Om wat gestructureerder te kunnen functioneren gebruikt ze af en toe Concerta. 'Dat

is eigenlijk volgens mij het zwaarste medicijn dat er bestaat. Een olifantenmiddel. Verschil met Ritalin is dat het twaalf uur werkt, en dat is handig, want Ritalin vergat ik altijd te nemen. Met Concerta is het net alsof alle knopjes terug worden gedraaid. Ik word er als het ware een kasplantje van. Maar ja, als je bijvoorbeeld wilt leren is het handig, je kunt je beter concentreren. En voor je omgeving is het ook wel fijn als je het slikt. Maar ik word er wel een ander mens van, iemand anders dan ik eigenlijk wil zijn. Dus ik gebruik het alleen als het echt nodig is.'

Kracht

Qua werk heeft Stella het gevoel dat ze in een tussenfase verkeert, maar ook op privégebied. 'Toen mijn ex-vriend en ik besloten dat we niet samen verder zouden gaan, wist ik uiteindelijk een heel leuk huisje in de binnenstad te huren. Alles was er om de hoek, heerlijk. Na een paar maanden kwam een vriendin in Amsterdam echter met een briljante optie: ik zou daar naast haar een unit kunnen huren. Ik dacht: Amsterdam! Geweldig, zo'n kans krijg ik niet snel weer! Alles was in kannen en kruiken: ik zei mijn huurhuisje op en ging voor drie weken met mijn familie naar Aruba. Daarna zou ik naar Amsterdam vertrekken. Maar tijdens mijn vakantie bleek mijn toekomstige verhuurder de unit toch niet te willen verhuren. Dus daar zat ik met al mijn spullen en geen huis. Van nood ben ik weer bij mijn ex-vriend ingetrokken en daar zit ik nu nog. Mijn spullen zijn bij hem in de kelder opgeslagen. Zo jammer dat ik dat prachtige huisje in de binnenstad niet meer heb!' Stella staart voor zich uit. 'Ik kan soms zo schijtziek van mezelf worden, helemaal doodmoe. Maar dat is ook weer mijn kracht, want op zo'n moment pak ik mezelf goed aan. Zoals toen ik uit die Wajong uitkering wilde. En zoals ik een half jaar geleden in één keer stopte met roken. Ik wil niet in de dingen blijven hangen. Ik wil verder.' En Stella heeft wel meer krachten dan haar doorzettingsvermogen. 'Ik mag dan veel praten, maar ik kan ook heel goed luisteren. Ik hou van diepe gesprekken, ik hou van bemiddelen en ik hou van mensen met passie, of het nou een groenteboer is of een architect. Mensen die vol liefde en gloed over hun werk of hobby kunnen praten, die mensen motiveren mij. Ik krijg er energie van. Ik ben snel verveeld, ik hou van steeds weer andere dingen doen, als ik een doel bereikt heb, verzin ik weer een ander.'

Waar ik volgend jaar om deze tijd ben? In niemandsland waarschijnlijk. En dat vind ik prima. Zo wil ik het graag: altijd onderweg.'

TREF Magazine wordt gesponsord door:

C!FAS

WWW.CIFAS.NL

WERKSTROOMBOEKHOUDEN - HET NIEUWE BOEKHOUDEN

DIMA LAAG ZUIKHEIM
 moeite met kiezen?
BINNENHUISADVIES 06 - 10 12 12 40

Techwatch^{bv}

Technische Tijdschriften
 BITS&CHIPS en MECHATRONICA&MACHINEBOUW
 Conferenties en Beurzen
 WWW.BITS-CHIPS.NL

KLANTEN

Het regende onbedaarlijk, maar de vrouw die mijn tweedehands boekwinkel binnenstapte was op alle stormen voorbereid.

Ze droeg een pet met grote klep, een regenjack en een bol uitstaande regenbroek; en was daarbij gewapend met een druipende paraplu. Haar bewegingen veroorzaakten in haar kledij zoveel gekraak en geknisper dat ik de vraag die ze me stelde niet goed kon verstaan. Het klonk ongeveer als 'Anniejelle Eellola Obbu', maar daar kon ik zo direct geen chocola van maken.

Een volgende poging lukte. Haar vraag was of ik boeken aanbod van Daniëlle Steel of van Nora Robberts en mijn ontkennende antwoord - ('nee mevrouw, daar kan ik u helaas op dit moment niet aan helpen') - stelde haar zichtbaar teleur.

'Maar u kent ze toch wel, en u hebt ze toch zeker soms ook wel? Ik vind het zulke lekkere boeken, meneer, spannend en gezellig en ik heb er al heel veel gelezen maar ik weet niet wat ze allemaal geschreven hebben en ik wil ze eigenlijk allemaal wel, dus ik hoopte dat u ze had. En van een vriendin heb ik er vijf tegelijk gekregen maar die heb ik al uit en nu dacht ik hier is een winkel met tweedehands boeken dus ik ga naar binnen en vraag het maar. Echt - het zijn lekkere boeken die lekker weggelezen hoor en die gelukkig ook goed aflopen, want daar hou ik van, en als je erin begint kan je haast niet stoppen...'

Haar oog viel op een klein doosje boeken dat op de grond stond. Ik had het de vorige dag gratis aangenomen, omdat ik zag dat onderin wel een aardig boekje lag.

'En dat is ook van een goeie schrijfster hoor!' zei ze - wijzend op een boek dat bovenop lag.

Nu weet ik niet meer de naam van deze 'goeie schrijfster' of de titel van het boek; maar vaag staat me bij dat het woord 'hartstocht' er in voorkwam. Ik gaf het haar gratis; en zij was er duidelijk blij mee. 'Ik kom over een poosje weer eens langs, hoor', zei ze ten afscheid.

Behalve dat de regen langzaam minder viel en het uiteindelijk zelfs droog werd, gebeurde er het volgende uur helemaal niets.

Doordat ik verdiept zat in een boek hoorde ik de volgende klant niet aankomen; ik zag hem pas toen hij vlak bij me stond. 'Meneer, is het gepermitteerd als ik wat rondkijk?' vroeg hij op zachte toon. En op mijn 'ja natuurlijk, gaat u gerust uw gang', vervolgde hij: 'Ziet u, ik hou erg van boeken en voel me gelukkig als er, zoals hier nu het geval is, veel boeken om mij heen staan. Maar van mijn vrouw mag ik geen enkel boek meer kopen, tenzij er twee andere het huis uitgaan - maar ja, ik weet niet welke ik zou moeten wegdoen... En volgend jaar zijn we veertig jaar getrouwd... Hebt u ook poëzie?'

Ik wees hem mijn relatief bescheiden aanbod van bijna anderhalve meter dichtbundels.

Hij zette de wijsvinger van zijn rechterhand links op de plank die ik had aangewezen, schoof deze langzaam naar rechts en pakte zo nu en dan een bundeltje uit de rij. Ik hoorde hem mompelen: 'Achterberg, ja die heb ik ook... Arends, ... mooi, meneer ... Bloem, ja natuurlijk ... Buddingh', hmm ... Gerhardt, ... van Nijlen, mooie uitvoering hoor... Vasalis, ... Vroman, óók heel goed...'

Ik zei hem dat 'hebt u ook poëzie?' een weinig gestelde maar door mij graag gehoorde vraag is en we spraken nog enige

tijd heel aangenaam met elkaar; maar het kopje thee dat ik aanbood sloeg hij af.

'Ik moet weer verder, maar als ik over een paar weken wéérkom, kunnen we dan misschien dichtbundels ruilen?' vroeg hij. Nadat ik had verteld dat ik graag ruil, vervolgde hij zijn weg.

Het jonge Engelse stel dat binnen kwam om te vragen waar de dichtstbijzijnde coffeeshop te vinden was kon ik wel van dienst zijn, maar voor boeken hadden ze geen belangstelling.

De dame die snel na hen kwam, had dat wel.

'Welke titels van Proust kunt u aanbieden?' vroeg ze me.

'Wel mevrouw, op dit moment heb ik alleen "De onverschillige" en "In de schaduw van de bloeiende meisjes".'

'O, néé, meneer, ik lees Franse schrijvers alleen in het Frans. En trouwens: die titels heb ik al in mijn collectie. Hebt u niets van Proust in het Frans? Er gaat zoveel verloren in de vertaling, vindt u niet?'

Mag ik dan uw kaartje? Dan kan ik later nog eens contact opnemen. Dank u. Dag meneer.'

'Goedendag, mevrouw.'

Ik had al bijna de hoop opgegeven die middag iets te verdienen, toen een jonge man zijn fiets voor het raam plaatste en met ferme pas binnenkwam.

'Hebt u ook poëzie?' luidde zijn eerste vraag - en ik was aangenaam verrast.

Ik wees hem hetzelfde aanbod dat ik eerder die middag al had getoond, en hij zocht zowaar voor liefst 30 euro een paar bundels uit die hij wilde aanschaffen.

We raakten in gesprek: hij dichtte ook en voorzag in zijn levensonderhoud door lessen Nederlands te geven op een middelbare school, waar hij boeiend over vertelde. Voor eigen genoeg en ook ten behoeve van zijn leerlingen had hij een uitgebreide verzameling boeken aangelegd die zo groot was dat hij nu thuis wat ruimtegebrek begon te ervaren; maar onder de traptreden had hij een ruimte gevonden waarmee hij voorlopig nog voort kon. Ik prees hem gelukkig, want 'er bestaan bijvoorbeeld ook mensen die van hun partner geen boeken meer erbij mogen kopen'.

'HA', reageerde hij: 'HA HA! Dat heeft mijn vriendin ook geprobeerd, maar daar heb ik meteen een stokje voor gestoken. "Ik houd veel van je", heb ik tegen haar gezegd, "en als je in een brandend huis opgesloten zit ga ik zó naar binnen om je er uit te halen, maar van m'n boeken blijf je af - anders ga je te ver." En gelukkig begrijpt ze dat nu. Of nou ja - ze accepteert het'.

Omdat het inmiddels ver na zessen was geworden, namen wij afscheid; de jongeman beloofde over een paar weken weer langs te komen.

Tevreden sloot ik de winkel af: het was een welbesteed middagje geweest.

Ik moest glimlachen bij de gedachte dat beide poëzie-liefhebbers elkaar in mijn winkeltje zouden kunnen ontmoeten en met elkaar in gesprek konden raken.

Alléén: die dertig euro die hij direct zou overmaken...

Ik heb ze nog steeds niet binnen.

Frans de Jong is de uitbater en eigenaar van antiquariaatje 'De Terechte Kronkel', het kleinste tweedehands boekwinkeltje ter wereld, gevestigd aan de Ceintuurbaan nr. 384 in Amsterdam.

Voor meer informatie: deterechtekronkel.nl

Of kijk op facebook: facebook.com/deterechtekronkel

en: facebook.com/TweedehandsBoekenEnTijdschriften

(ON) GEHOORD

'Excuse me', zei de boodschapperster met ongeconcentreerde kokosmelk, een glutenvrije ananas-bar, een doosje organische tomaten-pepermunthee en een rol mais/lijnzaad-schijven in haar mandje tegen het meisje van de quinoa-counter. 'Waar kan ik ook alweer mijn pinda-kaas personaliseren?'

In het café aan het park... probeert een Fransman een Italiaan een Parijse noisette te laten bestellen. Het fenomeen van een espresso met een scheutje melk heeft de Amsterdamse koffiecultuur nog niet bereikt. 'Eh... een latte?' vraagt de serveerster aarzelend. 'Een frappuchino, of cappuccino?' Nee, schudt de Italiaan. 'Con leche!' 'Noi-set-te', verduidelijkt de Fransman. 'Een americano dan?' wanhoopt de serveerster. De Italiaan staat op, loopt naar de koffiemachine en gebaart geruststellend: ik doe het zelf wel even. Het meisje slaakt een zucht van verlichting.

'Misschien eindig ik wel als schietschijf, you'll never know...', aldus de dame in de deuropening van haar statige pand aan het park. Haar buurvrouw knikte.

'Nee joh, dat is alweer een week geleden!', aldus de horlogeverkooper op de Albert Cuyp tegen een klant. 'Ja ja, de tijd vliegt!'

'En wilt u dan biologische rozijnen, speciale rozijnen geschikt voor bakproducten of golden bleached sultana's?' vroeg de verkoopster van de notenkraam aan de warm ingepakte vrouw met haar fiets in de hand. Ze liet even een stilte vallen. 'Doet u mij maar no-nonsense rozijnen. Een half pond graag.'

'Het contact met de mensen, de gezelligheid, ja, ik vind het altijd nog heel mooi om op de markt te staan. Je leert je klanten kennen, je maakt een praatje en je neemt de tijd. Daarom help ik mijn zoon nog altijd een beetje, terwijl het niet hoeft. Want ik ben 67 en ik krijg al een paar jaar m'n pensioen. Maar zo 's winters wordt het wel zwaarder hoor. Niet vanwege de kou, daar wen je aan. Maar als het sneeuwt of hard waait is het gevaarlijk bij de weg. Onze wagen is topzwaar en dat merk je dan echt wel. Laatst reden we naar Urk terwijl het stormde, en ik was blij dat we heelhuids aankwamen. Nee, geef mij de zomer maar.'

CONFRONTATIE

Op een van mijn wandeltochten door de stad was ik terechtgekomen op een terrasje. Ik bestelde een koffie verkeerd omdat ik daarmee langer kan genieten met het idee dat ik stiekem iets verkeerd doe. Ik kwam in gesprek met een oudere man. Ik word inmiddels zelf 59 maar ik ervoer deze man ondanks dat toch als een stuk ouder dan mij. We kwamen op de kleine dingen van het leven en alles wat daar uit voort borrelt. Hij vertelde dat het praten met mij hem deed herinneren aan de gesprekken die hij met zijn vader had. Het verbaasde hem zo van een jonge vent, dat het wel leek of ik een oude ziel had. Dat de tijd zo was veranderd sinds zijn jeugd in de jaren 70. Ik vertelde hem dat het vanaf mijn jeugd sinds de jaren 50 en 60 een stuk preutser is geworden. De man spoog spontaan zijn drinken uit de mond en verzandde in een enorme hoestbui. Ik moest mijn paspoort er bij pakken anders geloofde hij niet dat mijn geboorte jaar 1956 is. Hij, de kalende grijsaard, was 40. Natuurlijk moest ik hem vertellen over zelf regie houden en nooit keuzes uit angst maken en iedere dag veel zwarte koffie drinken en 50 uur werken in de week aan iets dat je passie is en naast de huwelijks plichten gewoon door blijven rukken want dat houdt de boel gezond en af en toe veel te veel wijn of Belgisch bier nuttigen. De man nam afscheid van mij en ik van hem... 'O ja', riep ik hem nog na... 'Niet aan iedereen doorvertellen hoor!'

Bert Schoonhoven is Galeriehouder van Amsterdam Outsider Art en maakt zelf ook kunst in woord en beeld en vooral ook van zijn leven.

Foto: Erna Ammeraal

MENSEN van om de HOEK

'Het is natuurlijk het eerste wat mensen opvalt als ze me aankijken. Het is altijd onderwerp van gesprek, dagelijks. Ze vragen me wel eens of ik doof ben. Het schijnt zo te zijn dat katten of honden met twee verschillende kleuren ogen zoals ik, inderdaad ook doof zijn. Maar ik ben niet doof hoor. Als kind vond ik het vreselijk, een blauw en een bruin oog. Ik heb overwogen om één lens te gaan dragen, maar dat is ook weer zo'n gedoe en bovendien krijg je dan toch nooit precies dezelfde kleur. En ach, het went. En ik ben niet de enige. David Bowie heeft het ook.'

Jenny Kamps

NEW KID in TOWN 5

Jenny Kamps, mensenmens en oma in wording

Precies vandaag op de deadline van TREF gaat er iets groots gebeuren
Er wordt een 3-D echo gemaakt van mij
Mijn ouders zijn namelijk heel erg benieuwd naar hoe ik eruit zie
Lijk ik op papa of lijkt ik op mama?
Of ben ik gewoon heel erg mezelf?
Mijn oma vindt het allemaal erg onwerkelijk
Ze is onder de indruk van alles wat technisch kan tegenwoordig
Ik vind alles prima
Ik laat me wel bekijken
Ik laat wel over me praten
Ik zit prima in mijn holletje
Ik kijk uit naar de dag van geboorte
Heel toevallig gaat dat al eeuwenlang het zelfde

Warme groet van UK

BERT's BEESTENBOEL:

op bezoek bij *Camping Laarbrug*

Voor Beestenboel werd ik deze keer ontvangen op de Camping Laarbrug door Marja, die inmiddels al weer 22 jaar getrouwd is met Cees. Marja deed vroeger de boekhouding en planning op een kunststoffabriek en Cees werkte op een booreiland. Ze hebben een zoon Tom, die waarschijnlijk de camping later overneemt. De camping is 44 jaar geleden opgericht door Henk en Lien, de ouders van Marja. De naam 'Laarbrug' heeft te maken met vroeger, toen er een tolbrug lag over de rivier de Regge. Op een gegeven moment heeft Marja de camping van haar ouders overgenomen. Samen met Cees heeft ze de camping verder opgebouwd. De hele zomer is de camping geopend en in de winter wordt er aan onderhoud gedaan. Op de camping mogen de gasten ook dieren meenemen en dat is niet overal toegestaan. Na een lekker bakkie koffie heeft Marja haar dieren laten zien. Ze heeft het er druk mee en er gaat veel tijd inzitten, maar dat heeft ze er voor over.

Zullen we dan maar eens aan de beestenboel beginnen? Marja heeft een hond die een jaar is en Gabber heet en een poes uit het dierenasiel Knuffie genaamd. Dan zijn er de twee tweejarige varkens Oinke en Truffel. En daar komt Annie aangelopen, een kalkoen die vier jaar oud is. Verder lopen er ongeveer twintig konijnen rond. Het opvanghuis voor konijnen in Oldenzaal komt wel eens moeilijk plaatsbare konijnen brengen. Verse eieren zijn er ook want Marja heeft ook vier kippen en een haan. Jacco de papegaai mogen we niet vergeten, die kletsma-joor, inmiddels veertig jaar oud. 'Nu hebben we alles wel gehad', dacht ik, maar nee hoor. Er loopt ook nog een Vlaamse reus rond, een heel dominant konijn van vijf jaar oud. In een konijnenhok zit nog een naamloze witte cavia's.

Marja had altijd de droom om een opvang voor dieren te beginnen. Daar is dus een groot gedeelte van uitgekomen. Ze is trouwens ook nog elke vrijdagmorgen vrijwilligster bij 't Olde Managepeerd. En daarnaast is ze gast-gesin voor tijdelijke opvang van Egels. Momenteel zitten er twaalf egels. We kunnen toch met recht spreken over dierenliefde op de camping! Ik voelde me er gelijk thuis. Een echte aanrader om daar eens een kijkje te gaan nemen. Je kunt ook een kijkje nemen op www.campinglaarbrug.nl en op de facebookpagina van camping Laarbrug.

Volgende keer, je zult het geloven of niet, een verslag vanuit Singapore!

GEK op SCHAPEN

Wat doe je als je na 25 jaar intensief werken en leven ineens thuis komt te zitten en nergens meer heen hoeft? Margo Vonk begon een blogje om zichzelf en haar omgeving op te vrolijken. En ze schreef een boek over schaapherders. Waarom? 'Ik kan er niks aan doen, ik ben gewoon gek op schapen.'

In een mooi pand midden in het historische centrum van vestingstadje Buren woont Margo Vonk met haar man, een ondeugende hond, een paar katten en een handjevol kippen. Twee kinderen zijn hier opgegroeid en inmiddels uitgevlogen. Margo, wollen trui en stoere schoenen, nodigt opgewekt pratend het bezoek uit om naar binnen te komen. Overal staan en hangen haar kleurrijke schilderijen, sommige klein, andere levensgroot. Op heel wat schilderijen staan schapen. 'Ik heb iets met schapen', vertelt Margo aan een 150 jaar oude tafel in haar gezellige woonkamer vol boeken. 'Schapen doen iets met mij, ik word er blij van. En ik zie dat ook andere mensen tot rust komen tussen schapen.'

Hoe ben je in Buren terecht gekomen?

'Zo'n 25 jaar geleden werkte ik in Den Haag voor het productschap voor landbouwdieren en mijn vriend werkte aan de andere kant van het land, in Oosterbeek. Daarom zochten we halverwege een huis. Maar we wilden niet in een grote stad wonen, want we waren van plan schapen te houden. Dus keken we rond in kleinere plaatsen en dorpen. We waren op zoek naar een huis met een weiland, maar toen we dit huis in Buren zagen, werden we verliefd. We hebben het meteen gekocht. Dit huis heeft een stadstuintje erachter, dus veel te klein voor schapen. We hebben serieus overwogen om minischapen te houden, maar uiteindelijk hebben we ons beperkt tot kippen. Ach ja, we hebben ook eens de aanschaf van zo'n groot werkpaard met dikke billen overwogen. Maar toen had ik kinderen en werkte ik parttime in Zoetermeer. Daarvoor moest ik lang forenzen en dat valt niet te combineren met de dagelijkse zorg voor een paard. Je moet dan elke dag naar zo'n landje om water en voer te geven. Dus dat hebben we maar niet gedaan.'

Wat voor werk deed je?

'Na mijn studie aan de landbouwuniversiteit in Wageningen ben ik 25 jaar beleidsmedewerker en onderzoeker geweest in de agrarische sector. Op mijn laatste project ben ik nog altijd heel trots. Toen werkte ik nog voor dat productschap, die bestaan nu niet meer. Maar iedereen die landbouwdieren had moest destijds daaraan bijdragen en met dat geld werden dingen voor de sector gedaan die anders niet zo snel zouden gebeuren. Het waren vaak praktische onderzoeken. In mijn geval ging het om wormenonderzoek. We leerden veehouders om de poep van hun schapen te onderzoeken op wormen en om anti-wormenmiddelen op de juiste manier te gebruiken zodat de wormen niet zo snel resistent worden. Vorig jaar mei is bijvoorbeeld een nieuw middel op de markt gekomen en daar is nu al resistentie van aangetoond. Gewoon omdat mensen standaard elke zes weken zo'n kuur geven. De bijsluiter en alle andere voorlichting op papier en internet lezen ze niet. Wij gingen daarom de boeren in kleine groepjes voorlichten. Want verstandig gebruik van die middelen bespaart een hoop onnodig medicijngebruik en geld. Dat was een heel succesvol project. Het leukste was dat mensen hun eigen burens gingen helpen met de informatie die wij ze gaven.'

Wat heb je met dieren?

'Ik heb dieren altijd leuk gevonden, waarom weet ik niet. Niet

alleen huisdieren, maar ook landbouwdieren. Varkens vind ik bijvoorbeeld net zo leuk als schapen. Ik kan er niks aan doen, maar ik ben gek op schapen. Met kippen heb ik wat minder, maar ik heb wel altijd kippen gehad. Ze hebben trouwens niet echt namen hoor, ze heten naar hoe ze eruit zien. Nou ja, eigenlijk wilde ik dierenarts worden, maar voor die studie werd ik uitgeloot. Zo ben ik dus bij de landbouwuniversiteit terecht gekomen.'

Heb je ooit overwogen een boer te trouwen?

'Haha, nee daar ben ik nooit bewust op zoek naar geweest. Mijn man heeft bosbouw gestudeerd in Wageningen, we hebben elkaar op de universiteit ontmoet. In die tijd had ik al de wens om ooit schapen te houden als huisdier. Maar daar is het dus nooit van gekomen.'

Wat vond je van je werk?

'Het was natuurlijk een bureaubaan, dus ik kwam niet vaak bij boeren in de stal. Al die jaren heb ik met mensen gewerkt en ik heb geleerd dat het 't allerleukst is om te werken met mensen die een passie hebben. Bijvoorbeeld een passie voor dieren. Ik hou van dieren en dan is de klik snel gemaakt met andere mensen die met dieren werken en dezelfde liefde voor dieren delen. Er zijn natuurlijk boeren die hun dieren alleen als productiemateriaal hebben, maar die ben ik in al die jaren nog nooit tegen gekomen. Natuurlijk zijn boeren wel rationeler dan stadsmensen over hun dieren. Die weten dat als een ooi haar lam in de steek laat, dat daar vaak een goede reden voor is. Als een jong dier niet levensvatbaar is, regelt de natuur dat zelf.'

Heb je dat wel eens meegemaakt?

'Niet bij schapen, maar wel bij mijn eigen kippen. We hadden een keer een kuikentje met een ernstig geboortedefect. Net toen ik dat beestje uit zijn lijden wilde verlossen, zag ik dat de twee moederkippen dat kuikentje vertraptten. Het ging heel snel. Ik vond dat zo fijn. Die kippen hebben het zelf opgelost. Dat is het mooie van de natuur.'

Hoe kwam je ineens thuis te zitten?

'Het productschap werd opgeheven, zodoende verviel 2,5 jaar geleden mijn baan. Ik kreeg een outplacementtraject aangeboden, maar in het eerste jaar thuis was ik vooral bezig met revalideren. Het jaar daarvoor had ik mijn voet en enkel gebroken, maar ik had het zo druk met mijn werk dat ik ondanks alle pijn en ongemak geen tijd nam om goed te genezen. Mijn werk kwam altijd op nummer een. Met mijn been in het gips nam ik mijn dossiers gewoon thuis door, die bracht een collega dan langs. Stom, want nu heb ik nog dagelijks pijnklachten, ook al zie je niks meer aan me als ik loop.'

Had je er moeite mee dat je ineens geen werk meer had?

'Helemaal niet, ik was zo blij! Geen reistijd meer, heerlijk. Ik geniet daar nog steeds van. Ik woon hier heel fijn en ik verveel me helemaal niet. Wat ik vooral mis, is de mensen om me heen. Mijn collega's. En ik wil graag weer aan het werk. Ik vind het fijn om mensen te helpen en om nuttig te zijn. Ik wil graag iets kunnen betekenen voor een ander. Dat hoorde ook

MARGO

bij mijn baan, dat was mijn werk en dat was ook mijn leven. Ik heb de neiging om me overal in te storten, voor die valkuil moet ik nog steeds oppassen. Ik zal nooit iemand worden die om vijf uur de kantoordeur achter zich dicht trekt ook al moet er nog van alles gebeuren. Maar leven voor mijn werk, dat wil ik niet meer.

Solliciteren is soms wel lastig, het is bijna deprimerend om te zien aan welke eisen je allemaal moet voldoen. Gelukkig heb ik de afgelopen maanden met veel plezier gesolliciteerd op banen waarbij mensen zichzelf niet zo serieus nemen. Vacatures waarbij ze vragen naar enthousiaste mensen die iets aan durven, daar kikker ik meteen van op.

Wat ik heb opgestoken van alleen thuis zitten zonder vooruitzichten is dat je je eigen hoogtepunten moet organiseren. Dingen waar je naar uit kunt kijken. Vroeger op mijn vrije dagen kon ik er al niet mee omgaan als ik geen dingen gepland had, dat heb ik nog steeds. Dus ik heb al snel een gestructureerde dag- en weekindeling voor mezelf opgesteld en een doel. Want als je geen doel hebt, heb je te veel tijd in je leven.'

Wat ben je dan gaan doen toen je werk ophield?

'Het eerste jaar was ik alleen maar met mezelf bezig. Revalideren, het outplacement traject. Ik kon alleen nog over mijn moestuin en mijn gebroken voet praten. Dat is niet echt leuk voor je omgeving, als je alleen maar bezig bent met dat kleine wereldje waar je in zit. En van passief op afwijzingsbrieven zitten wachten, word je ook niet vrolijker. Na een tijdje kwam ik op het idee om een dagelijks blogje te beginnen op mijn website. Ik vond schrijven altijd al leuk. Als beleidsmedewerker schreef ik al heel veel, maar dan zit je in een vast stramen. Met mijn blogje kon ik alle kanten uit en het schrijven verder oefenen. Ik wilde alleen dingen opschrijven als ik er zelf om kon lachen. Mijn vrienden en familie vonden het erg leuk, ook al gingen mijn stukjes niet echt ergens over. Ik had er zelf ook veel plezier in.

Na een half jaar wilde ik meer met dat schrijven doen en toen ben ik een vriend gaan interviewen die schapen houdt. Ik had het idee om met allerlei boeren te gaan praten en hun groene tips te verzamelen. Net zoals ik voorheen op mijn werk deed: ideeën en verhalen bij elkaar zoeken waar anderen in de praktijk ook iets aan hebben. Dat idee vertelde ik aan iedereen, ook op een evenement waar ik in de stand van de Stichting Zeldzame Huisdierenrassen bezig was om samen met kinderen dieren te schilderen. Toen stelde iemand voor om

schaapherders te interviewen en toevallig liep er zo'n herder rond. Met hem ben ik meteen gaan praten en dat vond ik zo leuk dat ik besloot om een boek te schrijven over het hoeden van schapen.'

Wat staat er allemaal in het boek?

'Eerst wilde ik alleen jonge, dynamische schaapherders interviewen. Herders met goeie verhalen en een mooi toekomstperspectief. De meeste zijn vier of vijf jaar herder, werken keihard en verdienen er hun brood mee. Het is geen vetpot, maar ze genieten zo enorm van dat lopen met die schapen. De vervelende dingen vergeten ze daardoor, bijvoorbeeld dat je 's morgens om zes uur op moet om alles voor te bereiden voordat je op pad kunt met de schapen. Herder zijn is hard werken. Maar er zijn ook een paar schaapherders bij gekomen die hun werk heel anders aanpakken of die al ouder zijn en niet meer fulltime herder. Juist die diversiteit maakt mijn boek spannender. Uiteindelijk is het een ander boek geworden dan ik eerst had gedacht. Het is geen handleiding voor herders, maar mensen die herder willen worden, zullen het met plezier lezen.

Ik heb ervoor gekozen om vooral foto's van schapen in het boek op te nemen. Af en toe zie je wel een herder, maar ze staan niet allemaal op de foto. Dat is een bewust keuze. Mijn boek gaat niet over die mensen zelf maar om hun verhaal. De lezer kan aan de hand van hun verhaal zelf een beeld erbij maken van hoe die mensen zijn. Ik wil dat niet allemaal invullen van tevoren.'

Wat heb je er zelf van opgestoken?

'Ik heb geleerd om minder van mezelf mee te nemen naar zo'n interview. In mijn werk was ik gewend om met boeren en andere veehouders te discussiëren over dingen zoals elektronische oormerken en ze te overtuigen van het nut daarvan. Dus tijdens de gesprekken met die herders praatte ik ook nog over mijn werk. Dat doe ik nu niet meer zoveel. Maar ik kan het nog niet laten om advies te geven en ze op weg te helpen als ze bijvoorbeeld zeggen dat sociale media niks voor ze is. Want door via die media een kijkje in je keuken te geven, zorg je voor draagvlak in je omgeving. Acceptatie is belangrijk, want herders moeten het hebben van andere mensen die hun werk leuk vinden en waarderen. Ze ontfangen daar een belangrijk deel van hun inkomsten aan.'

Wat vindt je bijzonder aan herders?

'Veel herders werken samen met instellingen zoals zorgboerderijen. Schapen zijn rustig en heel geschikt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te leren omgaan met dieren. Ik vind het mooi en bijzonder als herders andere mensen die ervaring gunnen en hen de ruimte geven om fouten te maken.'

Heb je nog meer toekomstplannen?

'Voor de grap heb ik al eens gezegd dat het volgende boek over herders in Europa gaat. Toevallig had ik gisteren iemand aan de telefoon en die vertelde over een heel mooi traject in Spanje waar vroeger herders met hun kudde liepen. Nu zijn ze bezig om dat in ere te herstellen. Dus wie weet komt dat boek er wel. Voorlopig ben ik in ieder geval nog niet klaar met herders en schapen. Ik ga verder met schilderen en ook met mijn blogje.'

Als Margo echt niet meer zou weten wat ze zou moeten doen, word ze parttime herder, zegt ze. 'Ook al zijn de meeste kudde niet naast de deur en is het werk waarbij je niet om vijf uur naar huis kunt. Herder zijn lijkt me geweldig.'

Het boek 'Waar lopen de schapen?' van Margo Vonk verschijnt naar verwachting in het voorjaar van 2015. Vooraf bestellen kan via haar website: www.margovonk.nl.

De BALLONVAART

‘E r stroomt nu koude lucht in. Kijk, daar gaat -ie al. Straks zet ik de brander aan en jaag ik ons de lucht in. Heeft u er zin in?’

Dirk zei niets, haalde een klein busje uit zijn tas en zette het voor zich neer. Hij ritste zijn jas tot op zijn kin dicht en pakte het busje weer op.

‘Is dat ...?’ De instructeur keek geschrokken.

‘Ja, dit is Marie. Was Marie. Ze wilde zo graag mee in de luchtballon maar ze kon niet meer.’ Dirk haalde een zakdoek tevoorschijn en veegde met trillende hand een traan weg. ‘We kregen op ons jubileumfeest een ballonvaart van de kinderen. Maar Marie gaat mee, meneer. Hoe dan ook.’

‘Zeg maar Gerard, hoor. Zit er wel een plakkertje op die bus? Straks raakt ze nog uit uw handen geglipt.’

‘Dat is ze eigenlijk al.’

Voorzichtig stapte Dirk in de grote, rieten mand die door de warme lucht al een beetje van de grond begon te komen.

Dirk werd steeds zenuwachtiger en wilde eigenlijk wel gaan, maar Gerard had de touwen nog steeds niet losgemaakt. Toen zag hij waarom. Uit een knalrood autootje stapte een meisje in een leren jas met een enorme bontkraag in haar nek.

‘Ik ben er hoor!’ schreeuwde ze. ‘Wacht effe.’ Het jonge ding kwam op de heren afgerend.

‘Jij bent Priscilla?’ riep Gerard en hij gebaarde dat ze haast moet maken. ‘We vertrekken meteen!’

Priscilla smeed haar tas naar Dirk en gooide haar benen over de rand. Eenmaal in de mand griste ze haar tas meteen weer terug.

‘Zo win je nog eens wat, he?’ sprak ze schaapachtig tot Dirk. Hij kon er geen passende reactie op verzinnen en zweeg.

‘Er kwam een plek vrij, Dirk’, riep Gerard terwijl hij de gasbrander inspecteerde. ‘En in tijden als deze kan ik mij echt geen halfgevolde manden veroorloven.’

‘Een hond?! Serieus?’... Gerard trok wit weg.

Dirk had nog nooit een man zo verbijsterd zien kijken. Omringd door een eindeloze, blauwe vlakke zweefden ze pas een kwartier boven de landerijen met geen wolkje aan de lucht. Alles ging goed, tot de kop van een vrolijke, lichtbruine chihuahua uit Priscilla’s merktas stak.

‘Weet je wel hoe gevaarlijk dat is?’ sputterde Gerard. Straks klimt -ie nog de touwen in!’.

‘Rossi doet dat niet, hoor. Het is een heel braaf hondje, hè lieverd?’ Priscilla keek Rossi bijna verliefd aan en tilde haar tas omhoog om hem iets van het uitzicht te laten zien.

Toen Gerard even later de situatie weer de baas leek, kwam Dirk in actie.

‘We zweven nu vlak boven het dierenasiel’, sprak hij tot zijn medepassagiers. ‘Marie, jouw werk voor het asiel was je alles. Ik breng je er vandaag voor de allerlaatste keer naartoe.’

‘Dirk, wacht even’ riep Gerard, maar Dirk wachtte niet. Hij opende het busje en kieperde hem leeg. Terwijl de as zich als een stofwolk verspreidde flitste er iets bruins door Dirks gezichtsveld. Priscilla raakte meteen in paniek.

‘Rossi! Nee!’.

Sneller dan een buizerd in duikvlucht suisde het hondje de diepte in. Geheuld over de rand volgde het drietal de vlucht die Rossi aflegde. Enkele secondes later zagen ze hem door de voorruit van een geparkeerde dierenambulance slaan.

‘Wat heeft er in godsnaam in dat busje gezeten?’ foeterde Gerard. ‘Voordat je vrouw...’

‘Hondenkoekjes..’, mompelde Dirk. Hij hoorde hoe Priscilla snikkend in een hoekje wegzakte.

‘Een urn is duur. Toen ik in een kastje de koekjestrommel van onze oude bouwvier vond heb ik die meegenomen.’

Ward de Weerd komt voor in een drukbevolkt woongebied. Het is een nachtmens maar toont zich overdag redelijk begaan met zijn omgeving. Hij observeert het gedrag van zijn soortgenoten en denkt er vaak het zijne van. Je kunt hem regelmatig horen brullen in TREF.

CORSAGE

‘Gisteren was het precies tweeëntachtig jaar geleden dat ik voor het eerst met mijn man danste,’ vertelt ze. Ze zit in haar ondergoed op het deksel van de wc, terwijl ik haar verder in haar kleren help.

‘Tweeëntachtig jaar geleden, poeh! Dus toen was u...’ probeer ik te hoofdrekenen, maar ze is me voor.

‘Zestien was ik.’ Het klopt, ze hoopt dit jaar haar negenennegentigste verjaardag te vieren.

‘Ik weet nog precies wat ik droeg: een blauwe jurk met een corsage. We gingen dansen bij ‘De Heerlijkheid’. Dat deden we toen op zaterdagavond. Niet zoals nu hoor, nee, de jongelui beginnen tegenwoordig pas rond middernacht, vertelde mijn kleinzoon. Dan waren wij al lang thuis! Maar leuk was het wel, dat dansen, en dan speelde er een orkest.’

Ze vertelt alles met een grote glimlach. Het was een lieve man, die van haar. Helaas is hij al lang overleden, maar ze hebben het fijn gehad samen. En dat begon tweeëntachtig jaar geleden op indrukwekkende wijze.

‘De volgende ochtend zei mijn vader aan het ontbijt:
“Ik weet niet wat jullie gisteravond gedaan hebben,
maar ik vond net je corsage in de tuin.”’

*Janneke Pelle werkt in zorg en horeca,
is koorpianiste, recenseert theatervoorstellingen en
geeft Nederlandse les aan een inburgerende leeftijdsgenote.
Bovenal houdt ze van mensen en hun verhalen.
Hierover schrijft ze op weblog.theefiets.nl.*

Wat eten we met vrienden

Ruim twintig jaar geleden stond ik aan de advertentiebalie van de plaatselijke krant. Een beetje zenuwachtig vulde ik een formulier in: j.vr. zkt. gezellige mensen om 1 k. p.w. samen te eten. Zou de tekst zonder fouten worden gepubliceerd? Zou er wel iemand reageren? En zou dat dan een aardige persoon zijn? Ik hoopte op vriendschap, maar ik vreesde afwijzing. Tot die tijd had ik mijn draai nog niet kunnen vinden in mijn nieuwe woonplaats. Ik was geen kroegtijger, ik had geen hobby's en ik hield niet van sport of samen boeken lezen. Dat verminderde mijn kansen op nieuwe vrienden aanzienlijk. Maar ik hield wel van koken en lekker eten. Zo ontstond het idee voor een eetclub. Het voelde alsof ik met die advertentie een steen in het rimpelloze water van een peilloos diep meer gooide. Hopelijk had ik geen monster verstoord.

Een paar weken later belden er negen mannen en een vrouw aan, allemaal twintigers, net zoals ik. Aan het gezicht van sommige bezoekers kon ik zien dat het een teleurstelling was dat mijn toenmalige relatie af en toe open deed. Blijkbaar had niet iedereen begrepen dat het een echte vriendschapsadvertentie was. Toch at men met smaak van mijn uitgebreide driegangen diner en na een paar bijeenkomsten werd vanzelf duidelijk wie er mee zou doen.

Het waren de jaren negentig van de 20e eeuw. Duitsland werd daadwerkelijk herenigd, de nieuwe president van Zuid-Afrika heette Nelson Mandela, je kon een samenlevingscontract afsluiten en met je computer op internet. En elke woensdagavond was eetclubavond. Een welkome afwisseling in het menu en een vast baken in een week die voornamelijk bestond uit onze eerste baan, onze eerste relaties, onze eerste buitenlandse vakanties en nog zoveel meer eerste dingen. Ik herinner me de opwindende eerste eetclubper een auto kocht en ons meenam op uitjes. We juichten bij elkaars successen, er waren bemoedigende woorden als het tegengat, soms werd er alleen geluisterd, andere keren waren er onzinnige discussies of klonk er ongezoeten kritiek. Altijd was er lekker eten.

Toen ik twintig jaar geleden mijn advertentie plaatste, had ik geen flauw idee dat de eetclub zo'n belangrijke rol in mijn leven zou gaan spelen. De eerste tien jaar bouwden we ons leven op, de tweede tien jaar raakten we gesetteld in onze banen en gezinnen. Dat maakte de band met de eetclub losser, voor sommigen helemaal los. Maar de vriendschap blijft. Dat stemt dankbaar.

Ter ere van mijn eetclub hierbij een typisch jaren negentig recept. Eet smakelijk!

Mathilde

GEVULDE KIPFILET (4 personen)

Ingrediënten: 4 dikke kipfilets, vier plakjes bacon, bosje lente-uien, boter, bouillonblokje, honing, crème fraîche, peper en zout, cocktailprikkers

Bereiding: Maak een horizontale inkeping in de kipfilets. Leg er een plakje bacon in en een op maat gesneden stuk lente-ui. Sluit de opening met cocktailprikkers en bak de kipfilets aan beide zijden bruin en gaar in ongeveer twintig minuten. Bestrooi met peper en zout. Haal het vlees uit de pan en houdt afgedekt warm. Voeg wat water aan het braadvet toe, verkruimel een beetje van het bouillonblokje erboven, doe er een lepel honing bij en een bekertje crème fraîche. Roer tot saus. Haal de prikkers uit het vlees. Serveer de kipfilets met de saus apart.

Weetje: dep de kipfilet droog voor het bakken, bak op hoog vuur aan en beweeg de kipfilet niet tijdens het bakken. Zodra er een lekker bruin korstje op zit, komt het vlees vanzelf los van de pan. Draai dan het vuur laag.

UIT *BREKEN*

Doe wat een ander doet
dan hoor je erbij.
Breek uit
dan ben je vrij.

Truus van Buren
kunstenares

